

Asiakasmaksu

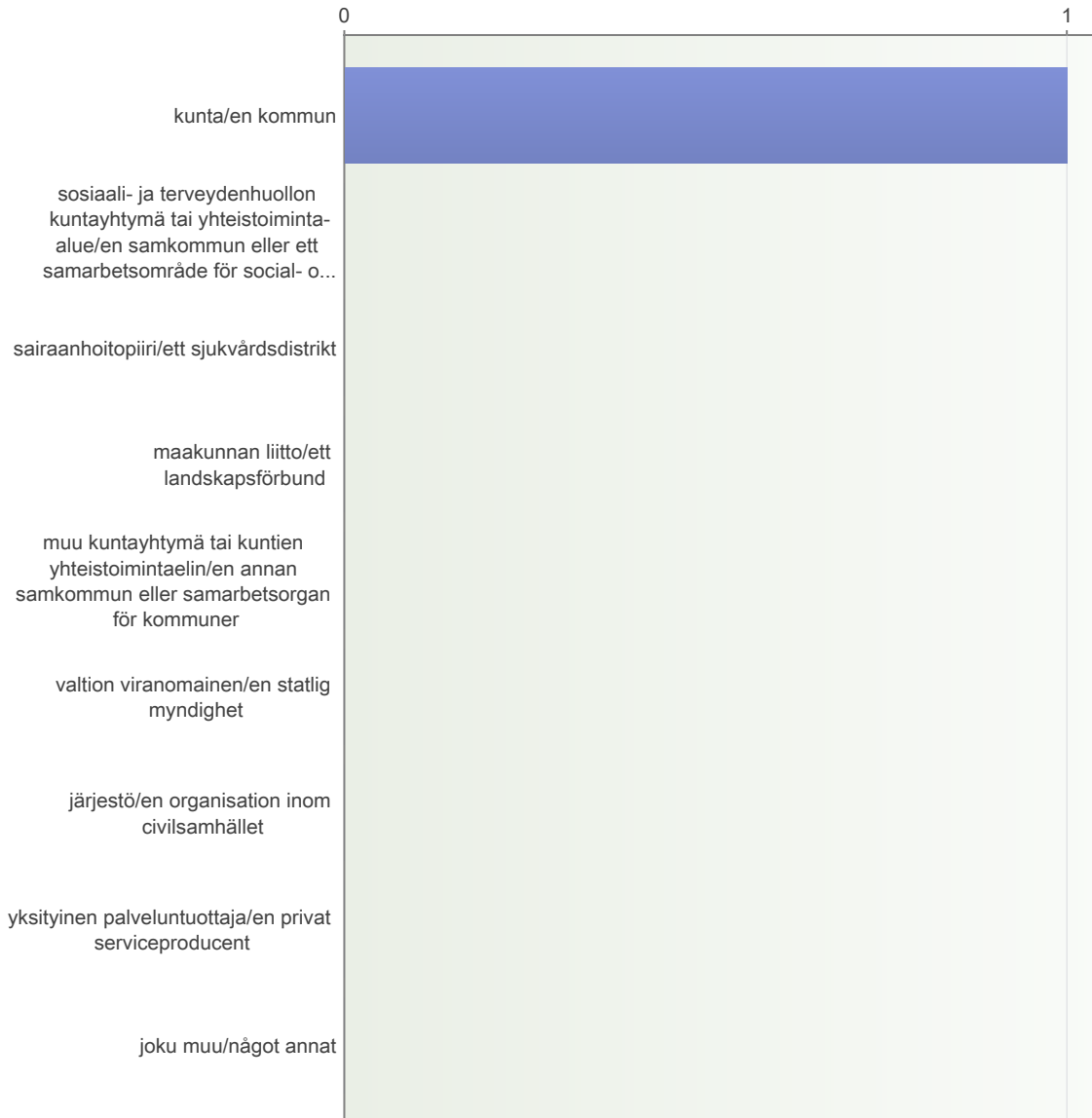
1. Vastaajan taustatiedot/bakgrundsuppgifter

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi/Officiellt namn på den aktör som svarar	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi/Namn på den person som antecknat svaret	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot/Namn på den person som antecknat svaret	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä/Datum som begäran om remissyttrande behandlades i organet	Toimielimen nimi/Organets namn
Vaasan kaupunki	toimialajohtaja Jukka Kentala	jukka.kentala@vaasa.fi	10.9.2018 § 244	Vaasan kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja/Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. Yleiset kysymykset hallituksen esitysluonnoksesta. Kaikkiin kysymyksiin ei tarvitse vastata, jos lausunnonantajalla ei ole asiasta lausuttavaa. Allmänna frågor om utkastet till regeringsproposition. Alla frågor behöver inte besvaras, om remissinstansen inte har något att säga om frågan.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen esitysluonnoksessa laiksi sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksuista on muun muassa todettu, että lakiesityksen muutosehdotusten maksukertymää kasvattavat vaikutukset arvioitiin karkeasti kokonaisuutena noin 5 % koko kertymästä ja maksukertymää alentavien ehdotusten vaikutus maksukertymään oli karkeasti arvioiden myös noin 5 % koko kertymästä. Lausunnossa on todettu, että arvioiduissa maksutuottojen euromäärällisissä arvioissa ei ole huomioitu hallinnollisia kustannuksia. Osa ehdotetuista muutoksista on sellaisia, joissa hallinnollinen työ lisääntyy huomattavasti.

Esitysluonnoksen mukaan lakiehdotus olisi kustannusneutraali. Esityksessä kuitenkin todetaan, ettei arvioiduissa maksutuottojen euromäärällisissä arvioissa ei ole huomioitu hallinnollisia kustannuksia. Ehdotus seurantavastuun siirrosta maakunnalle nostaisi työvoimaresurssien tarvetta ja muita hallinnollisia kustannuksia sekä lisäksi merkittävästi rahoitustarvetta teknologian kehittämisestä varten. ICT:n luomat uudet ratkaisut ovat välttämätön edellytys, jotta lakiehdotuksessa säädetyt velvoitteet pystyttäisiin toteuttamaan. Asetettu aikataulu tietojärjestelmien kehittämisen osalta on tiukka, mikäli lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020.

4. 1 §. Lain tarkoitus/1 §. Lagens syfte

Vastaajien määrä: 1

- Julkisen vallan on perustuslain mukaan turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Vaasan kaupunki pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveystalveluista perittävät asiakasmaksut eivät ole niin suuret, että ne estäisivät tarpeellisten palveluiden käyttämisen. Nykyinen asiakasmaksulainsäädäntö on monilta osin vanhentunutta ja puutteellista, jonka vuoksi sen uudistamista voidaan pitää tarpeellisena. Asiakkaiden valinnanvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta on merkityksellistä, että maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittäisiin samat asiakasmaksut riippumatta siitä, mikä taho tuottaa palvelut ja millä tavalla ne järjestetään.

Lausunto koskien ikäihmisten palveluja sekä kotona annettavat, että laitoshoidossa annettavat palvelut. Tältä osin asiakasmaksulainsäädännön uudistus on erityisen ajankohtainen ja tarpeellinen koska tällä hetkellä eri kunnissa menetellään asiakasmaksujen suhteen eri tavoin, mikä asettaa eri kuntien asukkaat eriarvoiseen asemaan.

Maksukattoon suunniteltavat laajennukset kohtelevat kansalaisia tasa-arvoisemmin. Tehostetun palveluasumisen maksujen liittäminen maksukattoon on perusteltua. Kotisairaanhoidoa ja kotisairaalahoido on vaativaa terveydenhuoltoa ja niiden lisääminen maksukattoon tuottaviin palveluihin on perusteltua, haasteena tulee olemaan se, että nykyisellään sosiaalihuoltolain mukainen kotipalvelu ja kotisairaanhoido on yhdistetty kotihoidoksi. Luonnoksessa ei esitetä sitä, miten tämä tulee erottaa maksukattoasiassa. Maksukaton seurannan velvollisuuden siirtyminen kunnalle tuo suuria haasteita mm. tietojärjestelmien kehittämisen yms. Pitkäaikaissairaille ja paljon palveluita käyttäville suunnitellut muutokset aiheuttavat varmasti maksuhäiriöitä, on turvatta heidän kohdalla sosiaalityön mahdollinen ohjaus ja opastus maksukaton seurantaan ja ennen kaikkea opastus maksujen alentamisen ja perimättä jättämisen hakemiseen. Esitetty kotihoidon maksun määräytymisen perusteena oleva maksuprosenttien rajoittaminen palvelutuntien mukaisesti parantaa kansalaisten yhdenvertaisuutta. Toiveena olisi, että kotihoidon laskutus asiakkaalle muuttuisi reaaliaikaisemmaksi ja todellisten tehtyjen tuntien mukaiseksi laskutukseksi.

Tehostetussa palveluasumisessa olevien terveystalvelujen maksuttomuus kaippaa tarkennusta. Pitäisi määritellä aika, jona aikana esim. laitoshoidon akuuttihoitossa oltaessa ei maksua peritä sekä menettely

akuuttihoito pitkittyessä.

Esityksessä on hyvää suun terveydenhuollon kannalta, että jatkossa suun terveydenhuollon maksut kerryttävät maksukattoa. Toisaalta teknisten töiden kulut eivät sisälly maksukattoon kerryttäviin menoihin. Tämä voi vaikuttaa hoitopäätöksiin siten, että laajoja paikkauksia tehdään esim. yhdistelmämuoveilla, vaikka käypä hoito –suositus suosii (osa)kruunuja, mikä on kestävämpi hoitoratkaisu. Maksukaton kertyminen vaatii toimivia tietojärjestelmäratkaisuja ja järjestelmän tulisi olla valtakunnallinen seurannan ajan tasalla pysymiseksi. Tilapäisen palveluntuottajan tulee toimittaa tiedot asiakkaan palvelujen käytöstä asiakkaan sote-keskukseen. Tähän tulee luoda yhtenäinen valtakunnallinen järjestelmä, jota on helppo käyttää, muutoin tietoja jää helposti saamatta.

Vaasan kaupungin arvion mukaan vanhusten säännöllinen kotihoidon kohdalla maksuluokkien määrän noin kaksinkertaistaminen aiheuttaa Vaasan kotihoidon päätösvolyymilla lisäkustannuksen lisähenkilökuntatarpeen vuoksi huomioiden se, että palvelutarpeen muuttuessa joudutaan aina tekemään uusi päätös. Vaasan kaupungin arvion mukaan vanhusten lyhytaikaisen palveluasumisen lisääminen maksukaton piiriin synnyttäisi arvion mukaan tulonmenetyksen, mikäli oletetaan, että kaikista lyhyen palveluasumisen vuorokausista puolet olisivat maksukaton piirissä olevien henkilöiden hoitovuorokausia.

Monet esitetyistä muutoksista on oikeansuuntaisia ja selkeyttävät nykyistä lainsäädäntöä. Muun muassa alle 18-vuotiaiden maksuttomat palvelut on kannatettava asia. Ongelmallisin kohta on maksupohjan voimakas lisääminen Perusterveydenhuollon avopalveluissa. Perusterveydenhuollon on aikaisemmin katsottu olevan ensisijainen palvelu, joka vähentää kalliimman erikoissairaanhoidon käyttöä. Pääsy peruspalveluihin on turvattu laissa (yhteydenotto ja hoidon tarpeen arvio). Koska julkisen terveydenhuollon vastaanotokäynnit perustuvat hoidon tarpeen arvioon, voidaan ne pääsääntöisesti katsoa tarpeellisiksi. Tähän asti ongelmana on ollut alimittainen tarjonta tarpeeseen verrattuna. Ministeriön esityksen perusteluissakin todetaan, että paljon palveluita käyttävien asema heikkenee. Suomen terveydenhuolto on erityisen epätasa-arvoinen sillä palveluita enemmän tarvitseva alempi sosiaaliluokka käyttää palveluja vähemmän, kuin terveemmät. Tämä epätasa-arvo ei lakiesityksen avulla parane – päinvastoin.

5. 2 §. Soveltamisala/2 §. Tillämpningsområde

Ei vastauksia.

1 luku. Yleiset säännökset/1 kap. Allmänna bestämmelser

6. 3 §. Määritelmät/3 §. Definitioner

Vastaajien määrä: 1

- Määritelmien toisessa kohdassa on perheen määritelmä. Lakiehdotuksessa perheeksi määriteltäisiin myös avoliitossa elävät henkilöt. Asiakkaan eläessä yhteistaloudessa avio- tai avoliitossa maksu tulisi ehdotuksen mukaan määritellä huomioiden avio- tai avopuolisoiden yhteenlasketut tulot. Avoliiton määrittelemisen perheeksi voi johtaa vääriin tulkintoihin asiakkaan tosiasiallisesta perhetilanteesta, minkä myötä asiakasmaksu asetetaan virheellisesti aiheuttaen myös selvitystyötä.

7. 4 §. Palvelusta perittävä maksu/4 §. Avgift för tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Valtion maksuja koskevan perustuslain 81 §:n 2 momentti edellyttää, että toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on soveltanut mainittuja periaatteita myös kunnallisiin maksuihin. Tähän nähden on perusteltua, että ehdotetun asiakasmaksulain mukaan maakunta saa laskuttaa vain niistä järjestämisvastuulle kuuluvista sosiaali- ja terveyspalveluista, joista säädetään ehdotetussa laissa. Haasteeksi saattaa kuitenkin muodostua lainsäädännön joustamattomuus toimintaympäristön muutoksissa, joissa on tarve kehittää ja ottaa nopealla aikataululla käyttöön uudenlaisia palvelumuotoja. Tästä seuraa lainsäädäntötyöhön painetta asiakasmaksulain uudistamiseen silloin, kun erityislakeja muutetaan tai maakuntien järjestämisvastuulle kuuluvia palveluita lisätään tai laajennetaan. Tulevaisuudessa on mahdollista, että maakunnalla ei ole oikeutta laskuttaa järjestämisvastuulle kuuluvasta palvelusta. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, muutospaineista johtuen tätä mahdollisuutta ei voi sulkea pois.

Tarkoituksenmukaisena voidaan pitää palveluntuottajan oikeutta periä ehdotetun lain 33 §:n mukainen maksu käyttämättä tai peruuttamatta jätetystä palvelusta. Tämä saattaa vähentää palveluntuottajan maakunnalle mahdollisesti esittämiä kompensatiovaatimuksia käyttämättä jätetystä ajasta.

Ehdotetun lainkohdan mukaan asiakasmaksun perii palvelun järjestämisestä vastaava maakunta. Esitysluonnoksen perustelujen mukaan valinnanvapauslain mukaisen seurantapalvelun kautta välitetään tiedot asiakkaista ja heidän saamistaan palveluista maakunnalle silloin kun palveluntuottaja on muu kuin maakunnallinen palveluntuottaja. Mainitun seurantapalvelun toteuttaminen vaatii kuitenkin paljon tietojärjestelmiltä. Tiedonkulun onnistumista voidaan pitää asiakasmaksu-uudistuksen kannalta erittäin merkittävänä tekijänä.

8. 5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen/5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Vastaajien määrä: 1

- Toimeentulotuesta annetun lain mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki. Tästä johtuen on perusteltua, että ehdotetussa asiakasmaksulaissa korostetaan maksun alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta toimeentulotukeen nähden. Toimeentulotukea saava asiakas saattaa kuitenkin joutua asioimaan ns. ”usealla luukulla”, koska maakunnan on tehtävä päätös maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä ennen toimeentulotuen myöntämistä. Tällaisessa tilanteessa asiakas saattaa joutua selvittämään saman kuukauden aikana taloudellista tilannettaan sekä maakunnalle että Kelalle.

Lyhytaikaisen laitoshoidon sisällyttämistä ehdotetun lainkohdan alaan voidaan pitää perusteltuna, sillä se saattaa vähentää esimerkiksi yllättäen laitoshoitoon joutuneen asiakkaan tarvetta hakea lyhytaikaista toimeentulotukea. Tämän voidaan osaltaan nähdä vahvistavan maksun alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta toimeentulotukeen nähden. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu lukeutuu nykyisten säädösten mukaan toimeentulotuessa huomioitaviin terveydenhuollon menoihin, joten asiakas on voinut saada toimeentulotukea laitoshoidon maksuihin. Maakunnan kannalta negatiivisena vaikutuksena nähdään maksutuottojen väheneminen ja hallinnollisen työn lisääntyminen. Muutoksen voidaan kuitenkin nähdä myös tuovan hyötyjä, mm. toimeentulotuen hakeminen ja toimeentulotukimenot laskisivat.

Asiakkaan näkökulmasta tulisi olla mahdollisimman selkeää, mihin maksuihin voi saada toimeentulotukea ja mihin taas voi hakea alennusta. Lakiluonnoksessa on laajennettu alentamisveloitteen piiriin kuuluvia maksuja, mutta terveydenhuollon tasasuuruusmaksuista osa jää veloitteen ulkopuolelle ja toimeentulotukena haettaviksi menoiksi.

9. 6 §. Maksun periminen/6 §. Uttag av avgift

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan mukaan laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Tätä voidaan pitää perusteltuna asiakasmaksujen muutoksenhaussa ehdotuksen mukaan ilmenneiden epäselvyyksien vähentämiseksi. Ehdotettua lainkohtaa tulisi kuitenkin tarkentaa koskien niitä palveluita, jotka viranhaltija myöntää päätöksellä. Palvelupäätös oikaisuvaatimusohjeineen annetaan asiakkaalle pääsääntöisesti palvelun alkamisen yhteydessä, kun taas laskutus tehdään palvelun käytön jälkeen. Oikaisuvaatimuksen määräaika alkaa siitä, kun palvelupäätökseen liitetty oikaisuvaatimusohje on annettu asiakkaalle tiedoksi. Mikäli oikaisuvaatimus esitetään toistamiseen laskulla, ovat oikaisuvaatimuksissa annetut määräajat ristiriidassa keskenään. Lisäksi tulisi huomioida, että laskulla voidaan veloittaa samanaikaisesti useampi asiakasmaksu palveluista, jotka kuuluvat samaan palvelukokonaisuuteen. Kustakin palvelusta on voitu antaa omat palvelu- ja/tai maksupäätöksensä oikaisuvaatimusohjeineen.

10. 7 §. Päätös tulosidonnaisesta maksusta/7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Vastaajien määrä: 1

- Hallintolain mukaan päätös on perusteltava ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Ehdotetun lainkohdan 1 momentin 4- kohdan mukaan tulosidonnaista maksua koskevasta päätöksestä tulee ilmetä palvelusta perittävän maksun suuruus. Vaasan kaupungin näkemyksen mukaan maakunnan antaessa asiakkaalle kirjallisen päätöksen tulosidonnaisesta maksusta, tulisi päätöksessä maksun suuruuden lisäksi ilmoittaa, mitkä tulot ja menot ovat vaikuttaneet maksun määräytymiseen.

11. 8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut/8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnoksen perustelujen mukaan maksuttomiksi sosiaalipalveluiksi ehdotetaan säädettäväksi pääsääntöisesti samat palvelut, jotka nykyisinkin ovat maksuttomia. Ehdotetun lain 4 §:n 3 momentin mukaan sellainen maakunnan järjestämistä kuuluva sosiaali- tai terveyspalvelu, josta ei säädetä tässä laissa, on maksuton. Tästä huolimatta voidaan jatkossakin pitää perusteltuna säätää nimenomaisesti tiettyjen palveluiden maksuttomuudesta. Tämä voi vähentää asiakkaiden epätietoisuutta palveluista perittävistä maksuista ja maakunnille mahdollisesti osoitettuja tiedusteluja asiasta.

12. 9 §. Maksuttomat terveyspalvelut/9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnoksen perustelujen mukaan nykyisen asiakasmaksulain maksuttomia terveyspalveluja koskevaa lainkohtaa on tietyiltä osin pidetty käytännössä vaikeaselkoisena ja monimutkaisena. Perustelujen mukaan maksuttomiksi terveyspalveluiksi säädettäisiin pääsääntöisesti samat palvelut, jotka nykyisinkin ovat maksuttomia, mutta pykälän muotoilua ja rakennetta selkeytettäisiin. Lainkohdassa eritelty terveyspalvelut olisivat tosin maksuttomia ilman nimenomaista säätämistäkin, mikäli niistä perittävästä maksusta ei säädettäisi ehdotetussa laissa. Tiettyjen terveyspalveluiden maksuttomuudesta säätämistä ja lainkohdan rakenteen selkeyttämistä voidaan kuitenkin pitää perusteltuna erityisesti asiakkaiden epätietoisuuden ja maakunnalle mahdollisesti osoitettujen tiedustelujen vähentämiseksi.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan maksuttomia olisivat hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet. Tältä osin kysymykseksi nousee, miten pitkäaikainen sairaus määritellään, ja vastaako maksuttomat hoitotarvikkeet aiempaa hoitotarvikejakelua.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin sairaanhoidon palvelut maksuttomiksi pitkäaikaisen, sosiaalihuoltolain 21 §:n 4 momentissa tarkoitetun tehostetun palveluasumisen asiakkaalle. Tältä osin kysymykseksi voi muodostua sairaanhoidon palveluiden määritelmä, tarkoitetaanko tällä

sairaanhoidajankäyntejä, lääkärikäyntejä vai sairaalakäyntejä. Laskuttajan kannalta vaikeuksia voi syntyä siitä, että lainkohdan perustelujen mukaan tehostetun palveluasumisen kuukausimaksun periminen jatkuisi myös silloin, kun asiakas joutuu tehostetusta palveluasumisesta väliaikaisesti sairaalahoitoon. Maakunta siis perisi asiakasmaksun tehostetusta palveluasumisesta (sis. hoito, huolenpito, ateria- ja muut ylläpidon palvelut) myös sairaalahoidon ajalta. Tällöin maksu perittäisiin palvelunimikkeellä, jota asiakas ei tosiasiallisesti käytä. Tästä saattaisi seurata lisäksi kirjanpidollisia ongelmia, mikäli tulevaisuudessa asiakasmaksutuotot eivät tuloudu sairaalapalveluihin. Tämä ei olisi ongelma nykytilanteessa, mutta jos esim. sairaalapalvelut olisi liikelaitos, tulojen kohdistuminen palvelutuotantoyksikölle tulisi uudelleenorganisoida. Lisäksi sairaalajaksolla olevan asiakkaan näkökulmasta palveluasumisen kuukausimaksun maksaminen sairaalamaksun sijaan saattaisi aiheutua epäedulliseksi tilanteessa, jossa asiakkaalla olisi maksukatto täynnä ja voimassa oleva vapaakortti. Maksukaton piiriin lukeutuva lyhytaikaisen laitoshoidon maksu voisi olla edullisempi kuin palveluasumisen maksun päivähinta.

Huomiota tulisi lisäksi kiinnittää siihen, että palveluasumisessa olevat asiakkaat ovat maksuttomien terveyspalveluiden suhteen eriarvoisessa asemassa tehostettuun palveluasumisen asiakkaihin nähden. Palveluasumisen asiakkaiden kotona annettavan palvelun maksu katkaistaan sairaalajakson ajaksi, mutta palvelutalon vuokra ja muut kiinteät kustannukset, kuten turvapalvelu, tulevat asiakkaan maksettavaksi sairaalamaksujen lisäksi.

13. 10 §. Maksukatto/10 §. Avgiftstak

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lain mukaan maksukaton kertymisen seurantajakso olisi jatkossakin kalenterivuosi. Hallinnolliselta kannalta kalenterivuotta voidaan edelleen pitää perusteltuna seurantajaksona. Esimerkiksi ensimmäiseen hoitokäyntiin perustuva seurantajakso vaatisi tietojärjestelmiltä paljon ja saattaisi aiheuttaa asiakkaille epäselvyyttä maksukaton täyttymisestä. Kalenterivuosi seurantajaksona voi kuitenkin aiheuttaa erityisesti runsaasti palveluita käyttäville asiakkaille alkuvuoden kustannusrasituksen ja kulujen epätasaisen jakautumisen kalenterivuodelle ottaen huomioon sen, että myös lääke- ja matkakulujen maksukatot noudattavat samaa seurantajaksoa. Tästä saattaa aiheutua maksun alentamista koskevien vaatimusten painottuminen alkuvuoteen.

14. 11 §. Maksukattoa kerryttävät palvelut/11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotettu lainkohta merkitsee osittain huomattavaa laajennusta maksukattoa kerryttävien palveluiden alaan. Uudistuksen nähdään parantavan erityisesti runsaasti palveluita käyttävien ja pienituloisten asiakkaiden asemaa. Ehdotuksen mukaan myös toimeentulotuella maksetut palvelut kerryttäisivät maksukattoa. Tätä voidaan pitää perusteltuna, sillä asiakas voi olla toistuvasti toimeentulotuen tarpeessa, mikäli maksu, johon asiakas on saanut toimeentulotukea, ei kerrytä maksukattoa.

Ehdotettu muutos voi kuitenkin aiheuttaa haasteita maksukaton seurantaan ja laskentaan, joiden ongelmien suorittaminen ovat edellytyksiä asiakkaiden oikeudenmukaiseen ja tasapuoliseen kohteluun. Ehdotettu muutos maksukattoa kerryttävien palveluiden laajenemisesta saattaa lisätä hallinnollisia kustannuksia, mikäli maksutietojen seuranta ja maksukaton laskenta joudutaan jatkossakin tekemään manuaalisena työnä. Palveluluettelon laajentuessa koskettamaan laajaa kirjoa eri palveluita maksukaton selvittämisessä tulisi saada tukea automaattisesti maksuja seuraavista keskitetyistä tietojärjestelmistä. Maksukattoon lukeutuvien palveluiden, kuten suunterveydenhuollon maksujen, laajentamisen arvioidaan myös laskevan asiakasmaksutuottoja.

Tilapäisen kotisairaanhoidon ja kotisairaalahoitoon sisällyttämistä maksukattoa kerryttäviin palveluihin voidaan pitää perusteltuna, sillä tämä asettaa kyseisiä palveluja saavat asiakkaat yhdenvertaiseen asemaan vastaavaa hoitoa terveydenhuollon toimintayksikössä saavien asiakkaiden kanssa. Laskuttajan kannalta hankaluuksia voi kuitenkin aiheutua siitä, että kotipalvelusta perittävät maksut jäisivät edelleen maksukaton ulkopuolelle.

Asiakkaan saadessa kotihoitoa, johon sisältyy kotipalvelua ja kotisairaanhoidoa, tulisi maksukattoa selvittävän tahon erotella palvelusta vain se osa, joka kerryttäisi maksukattoa.

Vaikka lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen maksun lisäämisen maksukattoa kerryttävien palveluiden joukkoon voidaan sinänsä pitää hyvänä ratkaisuna, nähdään sen merkittävästi laskevan asiakasmaksutuottoja. Lisäystä perustellaan lakiehdotuksessa yhdenvertaisuudella lyhytaikaisen laitoshoidon maksuun nähden. Esityksessä kuitenkin jätettäisiin osavuorokautisen tehostetun palveluasumisen ja lyhytaikaisen perhehoidon maksut maksukaton ulkopuolelle. Näin ollen maksujen näkökulmasta perhehoito näyttäytyisi asiakkaalle epäedullisempänä hoitomuotona kuin lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen. Asiakkaan ollessa lyhytaikaisessa tehostetussa asumispalvelussa omaishoitajan vapaapäivien aikana maksaisi hän omaishoitajan vapaan aikaisen palvelun maksun, joka ei taas kerrytä maksukattoa. Asiakkaalle maksuperusteiden vaihtelu merkittävästi samassa palvelussa voi aiheuttaa väärinymmärryksiä.

2 luku. Maksuttomat palvelut/2 kap. Avgiftsfria tjänster

15. 12 §. Maksujen seuranta/12 §. Uppföljning av avgifter

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan mukaan seurantavelvollisuus maksukaton täyttymisestä siirtyisi asiakkailta maakunnille. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden kannalta on positiivista, ettei heidän jatkossa tarvitse itse seurata ja todistaa maksukaton täyttymistä. Muutos asettaa kuitenkin maakunnille suuria vaatimuksia. Maakunnalle säädetyn velvoitteen toteuttaminen edellyttää lisäksi välitöntä tiedonkulkua asiakkaan suorittamista maksuista eri tahojen välillä. Palveluntuottajilla tulisi olla velvollisuus toimittaa tiedot maakunnan vaatimalla tavalla. Nykyisessä toimintaympäristössä tieto asiakkaan maksuista ei kulje palvelunjärjestäjien ja -tuottajien eri tietojärjestelmien välillä. Uudistus merkitsisi lisäksi hallinnollisen työn lisääntymistä, kun maakunnan tulee antaa asiakkaalle kirjallinen tieto maksukaton ylitymisestä.

16. 13 §. Sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoido/13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnoksen mukaan lakiehdotus olisi kustannusneutraali. Esityksessä kuitenkin todetaan, ettei arvioituissa maksutuottojen euromäärällisissä arvioissa ei ole huomioitu hallinnollisia kustannuksia. Ehdotus seurantavastuun siirrosta maakunnalle nostaisi työvoimaresurssien tarvetta ja muita hallinnollisia kustannuksia sekä lisäisi merkittävästi rahoitustarvetta teknologian kehittämisestä varten. ICT:n luomat uudet ratkaisut ovat välttämätön edellytys, jotta lakiehdotuksessa säädetty velvoitteet pystyttäisiin toteuttamaan. Asetettu aikataulu tietojärjestelmien kehittämisen osalta on tiukka, mikäli lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020.

Maksun periminen jokaiselta käyntikerralta selkeyttää maksun perimisen käytänteitä, sillä kolmen käyntikerran enimmäisrajaa ei ole aiemmin sovellettu muihin kuin avosairaanhoidon lääkärikäynteihin. Lisäksi käyntimaksuille vaihtoehdoisen vuosimaksun poistaminen osaltaan yhdenmukaistaa asiakasmaksukäytäntöjä maakuntien välillä. Niin sanotun välikaton poisto nostaa kuitenkin avosairaanhoidon palveluja paljon käyttävien asiakkaiden maksurasitetta ennen kuin vuosittainen maksukatto täyttyy. Vähävaraisille asiakkaille voi aiheutua taloudellista rasitetta etenkin alkuvuodesta, mikäli oikeutta maksun alentamiseen ei kuitenkaan ole. Ehdotettu uudistus lisää mahdollisesti hallinnollista työtä, mikäli jokainen käyntikerta laskutetaan erikseen.

17. 14 §. Sairaalan poliklinikkakäynti/14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Ei vastauksia.

18. 15 §. Avosairaanhoitoon ja poliklinikkakäyntiin liittyvät tutkimukset/15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

Ei vastauksia.

3 luku. Maksukatto/3 kap. Avgiftstak

19. 16 §. Päiväkirurginen toimenpide/16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Ei vastauksia.

20. 17 §. Suun terveydenhuolto/17 §. Mun- och tandvård

Ei vastauksia.

21. 18 §. Erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet suunhoidon yksikössä/18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

Ei vastauksia.

22. 19 §. Terapia/19 §. Terapi

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotettu lainkohta koskee vain yksilökohtaisesta terapiasta perittäviä maksuja. Lainkohdassa tarkoitettua terapiaa voidaan kuitenkin järjestää myös ryhmämuotoisena, jonka vuoksi lisäystä ryhmämuotoisen terapian maksujen perimisestä voidaan pitää aiheellisena.

23. 20 §. Sarjassa annettava hoito/20 §. Vård i serie

Vastaajien määrä: 1

- Voimassa olevan asiakasmaksuasetuksen 11 §:n 1 momentin mukaisen 45 kerran enimmäisrajan poistamisen katsotaan helpottavan maksun perimistä laskuttajan näkökulmasta. Maksukatto puolestaan suojaa asiakasta kohtuuttomilta kustannuksilta, sillä maksukaton täyttymisen jälkeen sarjahoidosta ei saisi periä maksua.

4 luku. Tasasuuruiset maksut/4 kap. Jämnstora avgifter

24. 21 §. Tilapäinen kotipalvelu/21 §. Tillfällig hemservice

Ei vastauksia.

25. 22 §. Tilapäinen kotisairaanhoido/22 §. Tillfällig hemsjukvård

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan palvelukokonaisuuden koostuessa sekä tilapäisestä kotipalvelusta että kotisairaanhoidosta maksujen eri perusteet nähdään aiheuttavan väärinkäsityksiä sekä palvelunkäyttäjälle että laskuttajalle. Kotipalvelun maksulle on säädetty päiväkohtainen rajoite, mitä taas ei maksukattoa kerryttävälle kotisairaanhoidon maksulle ole asetettu.

26. 23 §. Tilapäinen kotisairaalahoido/23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

Ei vastauksia.

27. 24 §. Lyhytaikainen perhehoito/24 §. Kortvarig familjevård

Vastaajien määrä: 1

- Tältä osin kysymykseksi nousee, voidaanko perhehoitopalkkiota periä vammaispalvelun asiakkailta, ja miten vammaispalvelulain muutos on otettu tässä huomioon.

28. 25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu/25 §. Kortvarig boendeservice

Vastaajien määrä: 1

- Tältä osin viitataan maksukatosta lausuttuun 11 §:n kohdalla. Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen on säädetty lakiesityksessä maksukattoon kuuluvaksi palveluksi, kun taas muu lyhytaikainen palveluasuminen ei kuulu maksukaton piiriin. Maksujen eri käytänteet aiheuttavat ristiriitaisia tilanteita, varsinkin asiakkaalle, jolle maksun kannalta olisi edullisempaa hakeutua raskaampaan hoitomuotoon, sillä tehostetun palveluasumisen maksu kuuluisi maksukaton piiriin.

29. 26 §. Lyhytaikainen laitoshoido tai –palvelu/26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Ei vastauksia.

30. 27 §. Osavuorokausihoito/27 §. Vård under en del av dygnet

Ei vastauksia.

31. 28 §. Asiakkaan siirtyminen palvelujen välillä/28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Ei vastauksia.

32. 29 §. Lääkinnällinen kuntoutus/29 §. Medicinsk rehabilitering

Ei vastauksia.

33. 30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut/30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

Vastaajien määrä: 1

- Maksun määräytyminen eri perustein kuin muissa, pääsääntöisesti kalenterivuorokausittain maksua perittävässä palveluissa, saattaa aiheuttaa epäselvyyksiä niin palvelunkäyttäjälle kuin laskuttajalle.

34. 31 §. Ensihoitopalvelu/31 §. Prehospital akutsjukvård

Ei vastauksia.

35. 32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto/32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Vastaajien määrä: 1

- Lääkärinlausunnon tulisi olla maksuton alle 18-vuotiaalle toisin kuin lakiesityksessä on muotoiltu. Esim. ajokortin hankintaa voi pitää niin merkittävänä asiana, jonka saamista ei tulisi vaikeuttaa ylimääräisillä maksuilla.

36. 33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävän maksun laajentaminen kattamaan aiempaa suuremman määrän palveluita saattaa osaltaan edistää palveluiden parempaa saatavuutta sekä ehkäistä tyhjäkäyttöä. Riittävän ajoissa peruttu aika pystyttäisiin hyödyntämään ja antamaan toiselle palvelua tarvitsevalle asiakkaalle. Asianmukainen tiedottaminen ja varatusta ajasta muistuttaminen nähdään kuitenkin ensisijaisina keinoina ehkäistä varattujen aikojen käyttämättä jättämistä. Tämä tulisikin osoittaa palveluntuottajan tehtäväksi.

Ehdotetun lain mukaan käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu on ainoa maksu, jonka palveluntuottaja saisi periä suoraan asiakkaalta. Tämä saattaa osaltaan vähentää palveluntuottajien maakunnille esittämiä kompensatiovaatimuksia käyttämättä ja peruuttamatta jätettyjen aikojen mahdollisesti aiheuttamasta taloudellisesta menetyksestä. Asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu saattaa kuitenkin vaarantua, mikäli palveluntuottajat saavat määritellä hyväksyttävät syyt ajan tai paikan käyttämättä tai peruuttamatta jättämiselle eri tavalla kuin maakunta. Maksun perimisen säädökset tulisivat olla riittävän tarkkoja, jotta vältetään ristiriidoilta asiakkaan ja maksun perijän välillä, ja tämän myötä myös hallinnollisten kustannusten nousulta.

Lakiesitys ei kuitenkaan myöskään velvoita palveluntuottajia perimään maksua. Jättämällä harkintavallan maksun perimisestä palveluntuottajille asetetaan asiakkaat eriarvoiseen asemaan, mikäli samaa palvelua käyttävistä asiakkaista osa maksaa sakkomaksun ja osa ei sen mukaan, onko palveluntuottaja valinnut sakkomaksun käytön.

Ehdotuksen mukaan sakkomaksun saisi periä vain peruuttamatta jätetystä terveydenhuollon vastaanottoajasta sekä lyhytaikaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja asumispalvelupaikasta. Tarve sakkomaksun käyttöön on tunnistettu kuitenkin myös kotona annettavissa palveluissa, joissa erityisesti tukipalveluihin kuuluvien ateria- ja siivouspalveluiden kohdalla peruuttamatta jätetyn palvelun maksu voisi vähentää tyhjäkäyttöä ja palveluntuottajalle aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia.

37. 34 §. Maksun periminen maksukyvyyn mukaan/34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

Vastaajien määrä: 1

- Vaasan kaupunki pitää tärkeänä, että maksukyvyyn arvioinnissa otetaan riittävästi huomioon koko perheen tilanne, sillä etenkin pitkäaikaisessa hoidossa olevan asiakkaan kohdalla asiakasmaksun määräämisellä voi olla huomattava vaikutus puolison ja lasten toimeentulon edellytyksiin. Asiakasmaksuilla ei saa aiheuttaa muiden palvelujen tarpeen lisääntymistä.

38. 35 §. Kotona annettava palvelu/35 §. Service i hemmet

Vastaajien määrä: 1

- Kotona annettavan palvelun maksuissa sovelletaan nykyisin tuntiluokittaista mallia, jossa maksuprosentti on sama tietyn palvelutuntiluokan sisällä. Hyvänä voidaan pitää sitä, että asiakas maksaa siitä, kuinka paljon hän tarvitsee palvelua. Nykyisessä tuntiluokista koostuvassa mallissa uusi maksupäätös tehdään, jos tuntimuutoksen johdosta siirrytään toiseen tuntiluokkaan. Jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon asiakkailla palvelutarpeen muutokset ovat yleisiä, jolloin myös palvelutunteja saatetaan muuttaa useita kertoja kuukaudessa. Lakiehdotuksessa todetaan tulorajojen korottamisen ja maksuprosenttien rajoittamisen alentavan kotihoidon maksutuottoja nykyisestä. Uuden tuntikohtaisen taulukon myötä viranhaltijoiden tekemien maksupäätösten määrä kasvaisi, mikä lisäisi myös maakunnan hallinnollisia kuluja, joita lakiluonnoksen arvioissa ei ole huomioitu. Taulukon osalta olisi hyvä myös täsmentää, onko kyse toteutuneista vai suunnitelluista palvelutunneista. Täsmennystä kaippaa myös se, koskeeko tämä myös vammaisia henkilöitä. Ehdotetun lainkohdan perustelujen mukaan sellaisessa tilanteessa, jossa molemmat puolisoista saavat lainkohdassa tarkoitetta palvelua, määrättäisiin heille yhteinen maksu heidän yhteenlaskettujen palvelutuntien ja tulojen perusteella. Ongelmia saattaa kuitenkin syntyä tilanteessa, jossa toisen puolison hoitojakso keskeytyy esimerkiksi lyhytaikaisen sairaalajakson ajaksi. Näin ollen molemmille puolisoille tehtäisiin omat maksupäätökset omasta palvelumääränsä huomioivasta asiakasmaksusta. Puolisot myös saisivat omat laskunsa. Tällöin toisen puolison hoitojakson keskeydyttyä esimerkiksi lyhytaikaisen sairaalajakson vuoksi, ei kotiin jääneen puolison laskutus edellyttäisi uuden maksupäätöksen tekemistä.

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan kotona annettavalla palvelulla tarkoitetaan myös sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaista palveluasumista lukuun ottamatta tehostettua palveluasumista. Maksu kotona annettavasta palvelusta peritään näin ollen myös palveluasumisen asiakkailta. Ehdotetun lain 3 §:n 2-kohdan määritelmän mukaan tässä laissa perheellä tarkoitetaan ”yhteistaloudessa keskenään avioliitossa tai avoliitossa eläviä henkilöitä ja molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia”. Tämän määritelmän mukaisesti palvelutaloon muuttanutta asiakasta ja hänen kotiin jäänyttä puolisoa ei tulkittaisi kotona annettavan palvelun maksussa perheeksi. Palvelutaloon muuttaneen asiakkaan maksu määriteltäisiin tällöin yhden henkilön mukaisesti. Mikäli puolisot olisi kuitenkin tässä tilanteessa tarkoitus tulkita yhteistaloudessa eläväksi perheeksi, tulisi lainkohtaan lisätä kyseinen tarkennus. Ehdotetun lain 37 §:n mukaan tehostetusta palveluasumisesta perittävässä maksussa nimittäin huomioidaan kotiin jäävän pienempituloisen puolison toimeentulo määrittäen asiakasmaksuksi enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista tuloista. Palveluasumisen osalta esitysluonnos ei sisällä vastaavaa mallia, jolla voitaisiin turvata, että hoidossa oleva pystyisi riittävällä tavalla osallistua puolison ja lasten elatukseen.

39. 36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot/36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan mukaan 35 §:n mukaista asiakasmaksua määrätessä tuloina otetaan huomioon eläkettä saavan hoitotuki, jonka tarkoitus onkin korvata hoidosta ja huolenpidosta aiheutuvia kustannuksia. Tästä huolimatta hoitotuen huomioiminen asiakasmaksun määräämisessä voidaan nähdä sekä asiakkaalle että maksun perijälle epäsuotuisena. Asiakkaalla ei nimittäin ole kannusteita eläkettä saavan hoitotuen hakemiseen, mikäli tuen myöntäminen nostaa asiakasmaksua. Asiakkaiden jättäessä tuen hakematta, jäävät maakuntien asiakasmaksukertymät pienemmiksi. Ehdotetussa mallissa asiakas toimisi edelleen välikätenä tulonsiirrossa Kelalta maakunnalle. Eläkettä saavan hoitotuen huomioimisen sijaan tulisi miettiä vaihtoehtoisia keinoja, joilla varmistetaan asiakasmaksukertymän säilyttäminen.

40. 37 §. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido/37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård

Vastaajien määrä: 1

- Palveluasumista koskevien asiakasmaksujen tuomista lain tasolle voidaan pitää perusteltuna uudistuksena. Tämä tuo pitkäaikaisen tehostetun palveluasuminen ja pitkäaikaisen laitoshoido asiakkaat keskenään yhdenvertaiseen asemaan maksuja määrätessä. Hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti kyseiset palvelut usein vastaavat sisällöltään toisiaan, joten on asianmukaista, että niistä perittävien maksujen määräytymisperusteet ovat samankaltaiset.

Ehdotetun lainkohdan mukaan maakunnan on maksua periessään huolehdittava siitä, että pitkäaikaisen tehostetun palveluasuminen asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara 160 euroa kuukaudessa. Tätä voidaan pitää riittävänä, jos/kun lakiehdotuksen 42 §:ssä mainitut lääkekustannukset vähennetään maksun määräämisen perusteena olevista tuloista.

41. 38 §. Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot/38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård utgår från

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan mukaan 37 §:n mukaista asiakasmaksua määrätessä tuloina otetaan huomioon eläkettä saavan hoitotuki, jonka tarkoitus onkin korvata hoidosta ja huolenpidosta aiheutuvia kustannuksia. Tästä huolimatta hoitotuen huomioiminen asiakasmaksun määräämisessä voidaan nähdä sekä asiakkaalle että maksun perijälle epäsuotuisena. Asiakkaalla ei nimittäin ole kannusteita eläkettä saavan hoitotuen hakemiseen, mikäli tuen myöntäminen nostaa asiakasmaksua. Asiakkaiden jättäessä tuen hakematta, jäävät maakuntien asiakasmaksukertymät pienemmiksi. Ehdotetussa mallissa asiakas toimisi edelleen välikätenä tulonsiirrossa Kelalta maakunnalle. Eläkettä saavan hoitotuen huomioimisen sijaan tulisi miettiä vaihtoehtoisia keinoja, joilla varmistetaan asiakasmaksukertymän säilyttäminen.

42. 39 §. Pitkäaikainen perhehoito/39 §. Långvarig familjevård

Vastaajien määrä: 1

- Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan asiakkaan kuukausittaisen vähimmäiskäyttövaran korottaminen 200 euroon parantaa perhehoidossa olevien asiakkaiden asemaa ja mahdollisesti lisää kiinnostusta kyseisen palvelumuodon käyttöön. Kysymykseksi kuitenkin muodostuu se, miksi perhehoidossa olevalle asiakkaalle jää henkilökohtaiseen käyttöön enemmän käyttövaraa kuin tehostetun palveluasumisen asiakkaalle, kun kyse on rinnakkaisista palvelumuodoista.

43. 40 §. Laskennallinen metsätulo/40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Ei vastauksia.

44. 41 §. Tuloista tehtävät vähennykset/41 §. Avdrag från inkomsterna

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan 3 momentin mukaan tuloista vähennettäisiin asiakkaan todelliset asumismenot ennen hänen siirtymistään pitkäaikaiseen asumispalveluun tai laitoshoitoon. Tämä turvaa asiakkaille riittävän ajan asumismenojen järjestelyyn. Uudistuksen voidaan nähdä vähentävän asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä koskevia vaatimuksia. Uudistus osaltaan myös edistää asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua, sillä vastaavan säännöksen puuttumisen vuoksi kunnat ovat nykytilanteessa huomioineet asumismenojen vähennyksiä kuntakohtaisten linjausten ja harkintansa mukaan. Nykyään kunnat ovat esimerkiksi huomioineet asiakkaan varallisuuden asumismenojen vähennysten hyväksymistä harkitessaan. Asumismenojen vähentämistä koskeva ehdotus lisäisi merkittävästi tuloista tehtäviä vähennyksiä nykytilaan verrattuna, mikä puolestaan alentaisi asiakasmaksukertymää.

Huomiota tulisi kiinnittää siihen, että asiakkaan todelliseen maksukykyyn vaikuttaa muun muassa eläkkeen, palkan tai elinkeinotulon ulosmittaus. Erityisesti bruttoperusteisesti määriteltävissä maksuissa tuloista tehtävän ulosmittauksen huomioon jättämisen seurauksena asiakkaalle määräytyvä maksu muodostuisi jo lähtökohtaisesti asiakkaan maksukykyä suuremmaksi. Ehdotetussa lainkohdassa ei linjata ulosmittauksen huomioimista tuloista tehtävänä vähennyksenä. Tämä voi aiheuttaa sekä maksun perijälle, että asiakkaalle epäselvyyttä siitä, miten ulosotto vaikuttaa asiakasmaksun määräytymiseen. Tästä syystä lainkohtaan ehdotetaan linjausta ulosmittauksen huomioimisesta tuloista tehtävänä vähennyksenä.

45. 42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä/42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Vastaajien määrä: 1

- Tehostetun palveluasumisen maksu peritään lähtökohtaisesti kuukausimaksuna huomioiden säännölliset kuukausitulot tai vuositulot jaksottaen ne 12 kuukaudelle. Asiakasmaksun määrittämisen näkökulmasta tuloista tehtävät vähennykset tulisi myös pystyä jaksottamaan säännöllisiksi kuukausittaisiksi kuluiksi. Ehdotetun lainkohdan mukaan asiakasmaksua määrätessä tuloista vähennettäisiin asiakkaan todelliset lääkekulut asiakkaan tai hänen edustajansa toimittamien selvitysten perusteella. Todellisten lääkekulujen huomioiminen nähdään ongelmallisena niiden vaihtuvuuden vuoksi. Etenkin vanhuksilla ja vammaisilla henkilöillä lääkekustannukset voivat vaihdella kuukausittain merkittävästi terveydentilasta johtuen. Tällöin asiakasmaksupäätöksiä jouduttaisiin kumoamaan ja tekemään korvaavia päätöksiä merkittävästi nykyistä enemmän, jopa kuukausittain. Tämänhetkisen käytännön mukaan asiakasmaksupäätöksissä huomioidaan kuukausittaiset tulot ja vähennykset, jolloin maksupäätökset pystytään tekemään toistaiseksi voimassa oleviksi. Ehdotettu uudistus lisäisi täten sekä maakuntien että asiakkaiden työmäärää. Asiakkaan maksaessa palveluasumisen vuokran suoraan vuokranantajalle ehdotuksen mukaan asumismenot vähennettäisiin tuloista ennen käyttövaran laskemista. Esitetyn laskentakaavan käyttö voi nostaa asiakasmaksua ja pienentää asiakkaalle jätettävää käyttövaraa verrattuna laskentatapaan, jossa vuokran vähennys tehtäisiin vasta määritellystä asiakasmaksusta.

46. 43 §. Maksun määrääminen/43 §. Fastställande av avgift

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan mukaan maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta, jos maksun määräytymistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin. Tältä osin nähdään tarpeellisena vastaavan säädöksen tarkennus koskien yhtä lailla tilanteita, joissa asiakas jättää ilmoittamatta tuloissa tai perhetilanteessa tapahtuvista muutoksista.

5 luku. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut/5 kap. Avgifter som fastställs enligt betalningsförmågan

47. 44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut/44 §. Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lain 4 §:n 3 momentin mukaan asiakasmaksun saisi periä vain sellaisesta maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvasta sosiaali- ja terveyspalvelusta, jonka maksusta on nimenomaisesti säädetty asiakasmaksulaissa. Tukipalveluista ja asumispalveluista koskevassa pykälätekstissä säädetään kuitenkin maksujen perimisestä suppeasti ja jätetään maakunnalle päätäntävaltaa tukipalveluiden määrittelyssä, mikä voi aiheuttaa ristiriitaa lakiluonnoksen yllä esitetyn periaatteen kanssa.

48. 45 §. Avopalveluun tai -hoitoon liittyvä ylläpito/45 §. Uppehålle i samband med sociala insatser eller öppen vård

Ei vastauksia.

49. 46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito/46 §. Uppehålle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder

Vastaajien määrä: 1

- Ylläpitomaksujen osalta voidaan huomiota kiinnittää siihen, olisiko ylläpitomaksujen tarkempi määritelmä tarpeen.

50. 47 §. Lastensuojelu/47 §. Barnskydd

Ei vastauksia.

51. 48 §. Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa/48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Ei vastauksia.

52. 49 §. Kuljetuspalvelut/49 §. Färdtjänst

Ei vastauksia.

53. 50 §. Yksityislääkärin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset/50 §.

Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

Ei vastauksia.

54. 51 §. Palvelun keskeytys/51 §. Avbrott i tjänsten

Ei vastauksia.

55. 52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline/52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Vastaajien määrä: 1

- Maksun periminen vahingoittuneesta tai hävinneestä apuvälineestä saattaa aiheuttaa käytännön haasteita tulkittaessa, onko apuväline vahingoittunut tai hävinnyt asiakkaan käyttöohjeiden vastaisen käsittelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi vain, onko apuväline vahingoittunut tavanomaisen käytön myötä tai hävinnyt asiakkaasta riippumattomasta syystä.

56. 53 §. Henkilö jolla ei ole Suomessa kotikuntaa/53 §. En person utan hemkommun i Finland

Ei vastauksia.

57. 54 §. Tulon, korvauksen ja saamisen periminen maakunnalle/54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Ei vastauksia.

58. 55 §. Viivästyskorke/55 §. Dröjsmålsränta

Ei vastauksia.

6 luku. Muut maksut/6 kap. Övriga avgifter

59. 56 §. Maksujen ulosotto/56 §. Utsökning av avgifter

Ei vastauksia.

60. 57 §. Maksun palautus ja kuittaus/57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan 2 momentin mukaan maakunta voi päättää, että asiakkaalta aiheuttomasti tai euromäärältään liian suurena peritty maksu kuitataan asiakkaalle tämän lain mukaan määrätyn maksun suorittamiseksi. Kyseessä on uusi säännös, sillä nykyisessä asiakasmaksulaissa ei ole säännöksiä kuittauksesta. Oikeuskäytännössä on suhtauduttu kielteisesti kuittauksen mahdollisuuteen silloin, kun laissa ei ole kuittaukseen oikeuttavaa säännöstä. Täten pidetään asianmukaisena, että maakunnan oikeudesta kuittaukseen säädetään lain tasolla. Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että oikeuskäytännössä ja – kirjallisuudessa kuittaukselle asetettujen edellytysten tulee täytyä, jotta maakunta saa suorittaa kuittauksen. Kuitattavien saatavien on oltava muun muassa vastakkaisia ja saman laatuista. Perusteluissa ei kuitenkaan oteta kantaa siihen, pidetäänkö sosiaali- ja terveydenhuollon saatavia siinä määrin vastakkaisina ja saman laatuista, että lainkohta mahdollistaisi esimerkiksi sosiaalihuollon saatavan kuittauksen terveydenhuollon palvelusta liikaa peritystä maksusta. Lain perusteluja ehdotetaan tältä osin täsmennettäväksi. Lisäksi tarpeellisena voidaan pitää lisäystä saatavan vanhentumisajasta.

61. 58 §. Indeksitarkistukset/58 §. Indexjusteringar

Ei vastauksia.

62. 59 §. Muutoksenhaku/59 §. Ändringssökande/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

63. 60 §. Palvelutuotannon seuranta palvelu/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan mukaan maakunnalla on oikeus saada tässä laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot asiakkaalle annetun sosiaali- ja terveystalvasta ja palvelun kustannuksista palvelutuotannon seuranta palvelusta. Ehdotettu laki asettaa suuria haasteita seuranta palvelun kehittämiselle ja toiminnalle. Maakunnan vastuulle asetettu maksuton seuranta ja yksityisen palveluntuottajan toteuttamista palveluista laskuttaminen edellyttävät toimivaa tiedonkulkua maakuntien ja palveluntuottajien välillä.

64. 61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus//61 §. Landskapets rätt till information

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun lainkohdan 3 momentin mukaan maakunnalla olisi oikeus saada maksun määrittelyä varten tarpeelliset tulotiedot myös aviopuolison tai avopuolison tuloista silloin, kun suurempituloinen puoliso on asiakkaana pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen piirissä tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Lainkohdassa ei ole mainittu kotona annettavan palvelun kuukausimaksun eikä pitkäaikaisen perhehoidon maksua, joiden määrittelyssä on myös huomioitava avio- tai avopuolison tulot. Oikeus puolison tulojen selvittämiseen tulisi koskettaa myös kotona annettavan palvelun ja pitkäaikaisen perhehoidon maksua ja lisätä myös lakitekstiin.

65. 62 §. Voimaantulo/62 §. Ikraftträdande

Ei vastauksia.

66. 63 §. Kumottava laki/63 §. Lag som upphävs

Ei vastauksia.

67. 64 §. Siirtymäsäännökset/64 §. Övergångsbestämmelser

Ei vastauksia.

7 luku. Erinäiset säännökset/7 kap. Särskilda bestämmelser

8 luku. Voimaantulo/8 kap. Ikraftträdande